

Bài 13. HOẠT ĐỘNG THẦN KINH

I - MỤC TIÊU

Sau bài học, HS có khả năng :

- Phân tích được các hoạt động phản xạ.
- Nêu được một vài ví dụ về những phản xạ tự nhiên thường gặp trong đời sống.
- Thực hành một số phản xạ.

II - ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

Các hình trong SGK trang 28, 29.

III - HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

Hoạt động 1 : LÀM VIỆC VỚI SGK

* *Mục tiêu :*

- Phân tích được hoạt động phản xạ.
- Nêu được một vài ví dụ về những phản xạ thường gặp trong đời sống.

* *Cách tiến hành :*

Bước 1 : Làm việc theo nhóm

GV yêu cầu các nhóm trưởng điều khiển các bạn quan sát hình 1a, 1b và đọc mục *Bạn cần biết* ở trang 28 SGK để trả lời các câu hỏi sau :

- Điều gì sẽ xảy ra khi tay ta chạm vào vật nóng ?
- Bộ phận nào của cơ quan thần kinh đã điều khiển tay ta rút lại khi chạm vào vật nóng ?
- Hiện tượng tay vừa chạm vào vật nóng đã rút ngay lại được gọi là gì ?

Bước 2 : Làm việc cả lớp

- Đại diện các nhóm trình bày kết quả thảo luận của nhóm mình. Mỗi nhóm chỉ trình bày phần trả lời một câu hỏi, các nhóm khác bổ sung.

Dưới đây là các câu trả lời :

- + Khi tay chạm vào cốc nước nóng lập tức rút lại.
- + Tuy sống đã điều khiển tay ta rút lại khi chạm vào vật nóng.
- + Hiện tượng tay vừa chạm vào vật nóng đã rút ngay lại được gọi là phản xạ.
- Tiếp theo, GV yêu cầu HS phát biểu khái quát : Phản xạ là gì ? Nêu một vài ví dụ về những phản xạ thường gặp trong đời sống.

* *Kết luận :*

Trong cuộc sống, khi gặp một kích thích bất ngờ từ bên ngoài, cơ thể tự động phản ứng lại rất nhanh. Những phản ứng như thế được gọi là phản xạ. Tuy sống là trung ương thần kinh điều khiển hoạt động phản xạ này. Ví dụ : Nghe tiếng động mạnh bất ngờ ta thường giật mình và quay người về phía phát ra tiếng động ; con ruồi bay qua mắt, ta nhắm mắt lại,...

Hoạt động 2 : CHƠI TRÒ CHƠI THỦ PHẢN XẠ ĐẦU GỐI VÀ AI PHẢN ÚNG NHANH

* *Mục tiêu :* Có khả năng thực hành một số phản xạ.

* *Cách tiến hành :*

Trò chơi 1 : THỦ PHẢN XẠ ĐẦU GỐI

Bước 1 :

GV hướng dẫn HS cách tiến hành phản xạ đầu gối. Gọi một HS lên trước lớp, yêu cầu em này ngồi trên ghế cao, chân buông thẳng (quan sát hình trong SGK). GV dùng búa cao su hoặc dùng cạnh bàn tay đánh nhẹ vào đầu gối phía dưới xương bánh chè làm căng chân đó bật ra phía trước.

Bước 2 :

HS thực hành thử phản xạ đầu gối theo nhóm.

Bước 3 :

Các nhóm lên làm thực hành thử phản xạ đầu gối trước lớp. GV khen các nhóm thực hiện thành công. GV giảng cho các em biết các bác sĩ thường sử dụng phản xạ đầu gối để kiểm tra chức năng hoạt động của tuỷ sống, những người bị liệt thường mất khả năng phản xạ đầu gối.

Trò chơi 2 : AI PHẢN ÚNG NHANH

Bước 1 : Hướng dẫn cách chơi

- Người chơi đứng thành vòng tròn, dang hai tay, bàn tay trái ngửa, ngón trỏ của bàn tay phải để lên lòng bàn tay trái của người bên cạnh.

- Trưởng trò hô “chanh”, cả lớp hô theo “chua” trong khi đó tay vẫn để nguyên vị trí như hướng dẫn trên, nếu ai rút tay ra là thua.

- Trưởng trò hô “cua”, cả lớp hô “cấp” đồng thời tay trái nắm lại để “cấp” và tay phải sẽ rút thật nhanh ra để không bị người khác “cấp”. Ai để bị “cấp” là thua.

Bước 2 :

GV cho HS chơi thử rồi chơi thật vài lần.

Bước 3 :

- Kết thúc trò chơi, các HS thua bị “phạt” hát hoặc múa một bài.

- GV khen những bạn có phản xạ nhanh.